

LINGO
języki nieobce

ROSYJSKI

raz a dobrze

**Intensywny kurs w 30 lekcjach
dla początkujących**

**PLYTA
AUDIO CD
GRATIS!**

- **Książka + audio CD**
- **Aktualna i nowoczesna tematyka**
  - **Żywe dialogi**
- **Rozumienie ze słuchu**

Halina Dąbrowska, Mirosław Zybert

ROSYJSKI raz a dobrze

Intensywny kurs języka rosyjskiego
w 30 lekcjach

LINGO
języki nieobce

Projekt okładki serii: Marcin Rojek, 2-arts.com

Projekt makiety i opracowanie graficzne: Studio 27, studio27@qdnnet.pl

Zdjęcie na okładce: Corel Professional Photos

Redakcja i korekta: Nina Gierus, Paweł Pokora

Lektorzy: Aleksander Chochłow, Nina Gierus, Yaroslav Kanishchev, Miłogost Reczek

Dźwięk i montaż: Leszek Czernicki

Program komputerowy i gry językowe na płycie CD-ROM: Edgard, www.edgard.com.pl

Skład i łamanie: Studio 27

Druk i oprawa: Pozkał

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp.j., Warszawa 2005, www.WydawnictwoLingo.pl

© Copyright for the text by Mirosław Zybert, Tadeusz Dąbrowski

ISBN 83-60287-05-8

Spis treści

- Wstęp 6
- Русский алфавит 8
- Урок 1 9
- Кто это? Что это?**
Litery: **А Э О К Т Н Ч П Б**
Akcent, **о** nie akcentowane, intonacja, wymowa spółgłoski **ч**. Opuszczanie w zdaniach form czasownika posiłkowego **быть** w czasie teraźniejszym. Wskazywanie osób i przedmiotów.
- Урок 2 11
- Где он? Где она? Где они?**
Litery: **Е Ё Ю Я И Г Д М Р**
Określanie miejsca znajdowania się. Wymowa samogłosek jotowanych.
- Урок 3 13
- Как тебя зовут? Как вас зовут?**
Litery: **В З Й С Ф Ш Х У**
Przedstawianie się. Formy grzecznościowe – zwracanie się do różnych osób. Wymowa spółgłoski **ш**.
- Урок 4 16
- Где ты живёшь? Где вы живёте?**
Litery: **Л Ж Ы Ь Ц**
Wymowa spółgłosek **л, ж, ц**. Znak miękki i jego funkcje. Formy osobowe czasownika **жить**.
- Урок 5 20
- Кто ты? Где ты работаешь?**
Litery: **Щ Ъ**
Nazwy wybranych zawodów i miejsc pracy. Formy osobowe czasowników koniugacji I. Wymowa spółgłosek **ч, щ**. Znak twardej i jego funkcje.
- Урок 6 26
- Как ваша фамилия?**
Wyrażenia **меня зовут... мой фамилия...**
Zwroty grzecznościowe używane przy powitaniu i pożegnaniu.
- To już potrafisz! Sprawdź się! 29
- Урок 7 30
- Я учу русский язык**
Koniugacja II czasowników: czasowniki **учить, говорить**. Przysłowki rosyjskie z przedrostkiem **по**.
- Урок 8 34
- Ян ёдет в Россию**
Zwroty grzecznościowe wyrażające prośbę i podziękowanie. Pytania **где? Куда? откуда?**
Użycie par przyimków: **в – из, на – с**.
- Урок 9 37
- Мне нужна гостиница...**
Przysłowki (**не**)далекó от, бли́зко от. Nazwy dni tygodnia. Odmiana rzeczowników rodzaju żeńskiego i męskiego zakończonych na **-а, -я**.
- Урок 10 41
- В номере**
Różnice w określaniu kondygnacji w j. polskim i rosyjskim. Liczebniki główne i porządkowe od 1 do 10. Zwroty grzecznościowe używane zwykle na początku i na końcu rozmowy telefonicznej. Czasownik **хотеть**.
- To już potrafisz! Sprawdź się! 46

- Урoк 11** **47**
В Москвe
 Wyrażenia **расположен на реке, на море, на берегу**. Odmiana rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na spółgłoskę twardą.
- Урoк 12** **50**
Деньги
 Pieniądze w Rosji. Wymiana pieniędzy. Rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na spółgłoskę miękką.
- Урoк 13** **54**
Где вы уже были? Где вы будете?
 Czas przeszły czasowników. Czas przyszły złożony czasowników niedokonanych. Wyrażenie **слушать (что?)**.
- Урoк 14** **57**
Чем вы увлекаетесь?
Что любите делать?
 Czasowniki zwrotne: **увлекаться, интересоваться, заниматься**. Nazwy sprzętu technicznego: komputer, telefon komórkowy itp.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **62**
- Урoк 15** **63**
В гостях
 Formy grzecznościowe stosowane podczas zawierania znajomości. Rodzina i jej członkowie. Składanie życzeń z różnych okazji. Odmiana rzeczowników rodzaju żeńskiego **мать** i **дочь**.
- Урoк 16** **68**
Сколько тебе лет?
 Określanie wieku. Liczebniki główne do 100. Pisownia znaku miękkiego w liczebnikach głównych. Połączenia rzeczownika **год** z liczebnikami.
- Урoк 17** **71**
Как вы себя чувствуете?
 Określanie samopoczucia i stanu zdrowia. Wyrażenia: **чувствовать себя, у меня болит, заболеть (чем?)**. Odmiana zaimków osobowych: **я, ты, он, она, онб, мы, вы, ониб**. Wyrażenie **звонить (кому?)**.
- Урoк 18** **76**
В театре
 Słowa i wyrażenia niezbędne w rozmowach o teatrze. Rzeczowniki rodzaju nijakiego zakończone na **-о, -е**.
- Урoк 19** **83**
На даче
 Określanie wielkości w przybliżeniu. Przymiotniki twardo- i miękkotematowe.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **91**
- Урoк 20** **94**
Поговорим о погоде
 Pory roku, nazwy miesięcy. Przymiotniki twardo- i miękkotematowe – utrwalenie.
- Урoк 21** **100**
В ресторане
 Nazwy podstawowych posiłków, dań. Zamawianie potraw. Odmiana czasowników **есть** i **пить**.
- Урoк 22** **106**
Покупаем сувениры
 Zwroty i wyrażenia używane przez kupujących i sprzedawców. Odmiana czasowników **купить** i **покупать**.

- Урoк 23** **110**
Пoкупáем прoдyкты
 Zakupy artykułów żywnościowych. Nazwy działów w sklepie spożywczym. Nazwy i miary podstawowych artykułów spożywczych.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **115**
- Урoк 24** **117**
Как дoбéхать дo...?
 Pytanie o drogę. Formy trybu rozkazującego dla 2 osoby l. poj. i l. mn.
- Урoк 25** **121**
Éдем нa метрo
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą metrem. Użycie i odmiana czasowników **поднимáться** i **спускáться**.
- Урoк 26** **125**
Éдем нa машине
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą samochodem. Zaimki dzierżawcze: **мой, наш**. Odmiana i użycie czasownika **ждать**.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **132**
- Урoк 27** **134**
В кни́жном магази́не
 Książki i ich rodzaje. Rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na spółgłoskę miękką: **покупáтель, рубль, путево́дитель, музей**.
- Урoк 28** **138**
На железнодо́рoжном вокза́ле
 Rodzaje pomieszczeń na dworcu. Zwroty grzecznościowe i wyrażenia związane z podróżą koleją. Pytanie o godzinę. Określanie czasu zegarowego (oficjalne i potoczne). Liczbniki porządkowe od 1 do 12 w mianowniku i dopełniaczu.
- Урoк 29** **145**
В Са́нкт-Пе́тербурге
 Wyrażenia **па́мятник (че́го?)** i **па́мятник (кому?)**.
 Pisownia imion własnych w języku rosyjskim. Odmiana rzeczowników typu: **вре́мя**.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **150**
- Урoк 30** **152**
На по́чте
 Rodzaje listów i telegramów. Zwroty i wyrażenia związane z prowadzeniem korespondencji. Odmiana zaimków wskazujących **э́тот, тот**.
- Урoк 31** **157**
В но́вой кварти́ре
 Nazwy mebli i sprzętów używanych w gospodarstwie domowym. Określanie czasu z użyciem przyimka **че́рез**. Odmiana rzeczownika **семья́**.
- Урoк 32** **163**
Лети́м нa самолёте
 Zwroty i wyrażenia związane z podróżą samolotem. Określanie daty: dzień miesiąca, dzień tygodnia. Mianownik liczebników porządkowych od 1 do 31 w rodzaju nijakim.
- Урoк 33** **167**
Приглаше́ние в По́льшу
 Stopień wyższy i najwyższy przymiotników. Wyrażenie **благодарить (кого? за что?)**.
- To już potrafisz! Sprawdź się!** **173**
- Słownik rosyjsko-polski** **176**

Wstęp

S amouczek języka rosyjskiego przeznaczony jest dla osób, które chcą samodzielnie rozpocząć naukę tego języka. Dla nich, przede wszystkim, przeznaczone jest pięć pierwszych lekcji, w których mogą zapoznać się z alfabetem rosyjskim oraz podstawowymi zasadami wymowy, akcentu i intonacji rosyjskiej.

Z samouczka mogą też korzystać ci, którzy kiedyś rozpoczęli naukę, jednak długa przerwa i brak kontynuacji spowodowały utratę nabytych umiejętności.

Zasadniczym celem, który założyli autorzy, jest ukształtowanie u uczących się podstawowych umiejętności w zakresie posługiwania się językiem rosyjskim w wybranych sytuacjach, w których mogą i będą kontaktować się z osobami posługującymi się tym językiem.

Jak się uczyć?

Przed przystąpieniem do nauki należy zapoznać się ze strukturą podręcznika, co w znacznym stopniu ułatwi efektywne korzystanie z niego.

Materiał poszczególnych lekcji to uporządkowany zbiór ćwiczeń, ułożonych w optymalnej, naszym zdaniem, kolejności, w której należy je wykonywać.

Prezentacji nowego materiału dokonujemy w dialogach wstępnych lub krótkich tekstach, którym towarzyszy zazwyczaj polecenie: posłuchaj, powtórz, przeczytaj. Kolejność tych czynności ma duże znaczenie:

- Dialog powinien być najpierw wysłuchany z nagrania (najlepiej 2 lub 3-krotnie). Zrozumienie treści ułatwi podane słownictwo oraz tłumaczenie całości tekstu w końcu rozdziału (lekcji).
- Następnie dialogi powinny być powtórzone z towarzyszeniem nagrania, a później samodzielnie, małymi fragmentami. Ważnym elementem umożliwiającym komunikację w języku rosyjskim jest wymowa, akcent i intonacja. Żeby je opanować w stopniu nie zakłócającym porozumiewania się, nie wystarczy teoretyczna znajomość ich zasad. Właśnie powtarzanie głośne zapewni nam niezbędne ćwiczenie wymowy, akcentu i intonacji rosyjskiej.
- Ciche oraz głośne odczytanie tekstu dialogów służy rozpoznawaniu liter, kojarzeniu ich z dźwiękami i kształtowaniu podstaw techniki czytania. Czytaniu w pierwszej fazie powinno towarzyszyć równoczesne odsłuchiwanie nagrania.
- Ćwiczenia występujące bezpośrednio po dialogach są z nimi ściśle związane i ich wykonanie nie wymaga znajomości innych form językowych niż zastosowane w dialogach.
- Kolejne ćwiczenia służą zastosowaniu zwrotów i wyrażeń językowych z dialogów w innych, podobnych sytuacjach z życia codziennego. Niezbędny do tego materiał słownikowy i gramatyczny podawany jest w podrozdziałach „To trzeba wiedzieć” i „To ważne”.

Autorzy prezentują materiał gramatyczny tylko w takim zakresie, jaki jest w danej chwili niezbędny do zastosowania w ćwiczeniach i potrzebny na danym etapie nauczania. Tak, na przykład, przy określaniu czasu liczebniki podawane są tylko do 30 i tylko w formach niezbędnych do realizacji tego celu, natomiast przy określaniu wieku ich zakres zostaje rozszerzony do 100. Objaśnienia gramatyczne podawane są w języku polskim. Wzory koniugacyjne i deklinacyjne zamieszczone są w całości, aby uczący mógł poznać całokształt zagadnienia i wykorzystać tylko to, co jest mu aktualnie niezbędne. Prezentacji materiału gramatycznego towarzyszą ćwiczenia utrwalające i kontrolujące jego stosowanie.

- Zawsze po kilku lekcjach pojawia się krótki rozdział „To już potrafiś! Sprawdź się!”, zawierający zestaw ćwiczeń kontrolujących nabyte umiejętności.
- Rozwiązania ćwiczeń, zarówno ze wspomnianego rozdziału, jak i z poszczególnych lekcji znajdzie uczący się na końcu każdej lekcji „Klucz do ćwiczeń”. Te ćwiczenia, które wymagają indywidualnej wypowiedzi uczącego się, nie mają rozwiązań w kluczu.
- W niektórych lekcjach wprowadzono krótkie teksty do czytania bez ich tłumaczenia na polski. Dotyczą one najczęściej zagadnień związanych z kulturą Rosji. Zawierają poznane wcześniej słownictwo, a w przypadku trudności uczący się może skorzystać z za-

mieszczonego na końcu podręcznika słowniczka rosyjsko-polskiego.

- Nieocenioną pomocą w przyswajaniu prawidłowej wymowy czy nauce rozumienia ze słuchu są umieszczone na płycie audio CD nagrania, dokonane przez rodowitych Rosjan. Słówka czytane są najpierw przez polskiego, a potem rosyjskiego lektora, dzięki czemu łatwo można je sobie powtarzać, słuchając choćby w samochodzie. Przy wszystkich fragmentach książki, które zostały nagrane, umieściliśmy symbole z numerami odpowiadających im ścieżek.
- Symbole odsyłają do towarzyszącego książce programu multimedialnego, który poszerza możliwości kursu o interaktywne sposoby nauki z wykorzystaniem komputera (dotyczy pełnego pakietu multimedialnego z dołączoną płytą CD-ROM; w przypadku zakupu wersji z samą płytą audio, CD-ROM można w każdej chwili zamówić w internecie na stronie www.WydawnictwoLingo.pl).

W trakcie uczenia się wskazany jest również stały kontakt z „żywym” językiem. Najlepszy i najłatwiejszy obecnie kontakt z językiem zapewnia internet. Dlatego też w samouczku w wielu lekcjach znajdują się odsyłacze do konkretnych rosyjskich stron www, związanych tematycznie z daną lekcją.

Życzymy sukcesów w nauce języka rosyjskiego!

Autorzy

Русский алфавит

02

LITERY DRUKOWANE I PISANE				NAZWA LITERY
А	а	<i>А</i>	<i>а</i>	а
Б	б	<i>Б</i>	<i>б</i>	бэ
В	в	<i>В</i>	<i>в</i>	вэ
Г	г	<i>Г</i>	<i>г</i>	гэ
Д	д	<i>Д</i>	<i>д</i>	дэ
Е	е	<i>Е</i>	<i>е</i>	йэ
Ё	ё	<i>Ё</i>	<i>ё</i>	йо
Ж	ж	<i>Ж</i>	<i>ж</i>	жэ
З	з	<i>З</i>	<i>з</i>	зэ
И	и	<i>И</i>	<i>и</i>	и
Й	й	<i>Й</i>	<i>й</i>	и краткое
К	к	<i>К</i>	<i>к</i>	ка
Л	л	<i>Л</i>	<i>л</i>	эль
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>	эм
Н	н	<i>Н</i>	<i>н</i>	эн
О	о	<i>О</i>	<i>о</i>	о
П	п	<i>П</i>	<i>п</i>	пэ

LITERY DRUKOWANE I PISANE				NAZWA LITERY
Р	р	<i>Р</i>	<i>р</i>	эр
С	с	<i>С</i>	<i>с</i>	эс
Т	т	<i>Т</i>	<i>т</i>	тэ
У	у	<i>У</i>	<i>у</i>	у
Ф	ф	<i>Ф</i>	<i>ф</i>	эф
Х	х	<i>Х</i>	<i>х</i>	ха
Ц	ц	<i>Ц</i>	<i>ц</i>	цэ
Ч	ч	<i>Ч</i>	<i>ч</i>	че
Ш	ш	<i>Ш</i>	<i>ш</i>	ша
Щ	щ	<i>Щ</i>	<i>щ</i>	ща
Ъ			<i>ъ</i>	твёрдый знак (znak twardy)
Ы			<i>ы</i>	ы
Ь			<i>ь</i>	мягкий знак (znak miękki)
Э	э	<i>Э</i>	<i>э</i>	э оборотное
Ю	ю	<i>Ю</i>	<i>ю</i>	йу
Я	я	<i>Я</i>	<i>я</i>	йа

Czy wiesz, że

... nazwa alfabetu rosyjskiego – cyrylica – pochodzi od imienia Cyryl. Imię to nosił mnich, który wraz ze swym towarzyszem Metodym w IX wieku szerzył chrześcijaństwo na

Rusi i opracował alfabet słowiański. Alfabetem tym, opartym na greckim, posługują się do dzisiaj Słowianie wschodni i południowi.

1. Кто это? Что это?

Litery rosyjskie drukowane: **А, а** – a   **Э, э** – e   **О, о** – o   **К, к** – k
Т, т – t   **Н, н** – n   **Ч, ч** – cz   **П, п** – p
Б, б – b

Litery rosyjskie pisane: *А а*   *Э э*   *О о*   *К к*
Т т   *Н н*   *Ч ч*   *П п*
Б б

1. Postuchaj, powtórz, przeczytaj:

A: Кто это?   A: Это почта?
B: Это Анна.   B: Почта.
A: А это кто?   A: А это что?
B: Это Ната.   B: Это банк.
A: А кто это?
B: Это кот.

Zapamiętaj

- W języku rosyjskim w odniesieniu do zwierząt, ryb i ptaków stosujemy pytanie **кто?**
- W zdaniach rosyjskich czasownik posiłkowy być w czasie teraźniejszym jest pomijany. Rzeczownik ma formę mianownika.
Porównaj:

Это почта? – To jest poczta?

2. Uzupełnij dialogi

– .....   – .....

– *Это Ната.*   – *Это банк.*

– .....   – .....

– *Это Анна.*   – *Это почта.*

3. Zapytaj kto to jest lub co to jest?

Это почта. Это кот. Это Анна. Это банк.

To trzeba wiedzieć

Bardzo ważny jest w języku rosyjskim akcent, który (inaczej niż w języku polskim) jest ruchomy. Znaczy to, że w różnych formach tego samego wyrazu może on się przemieszczać, na przykład:

о́кно (mianownik l. poj.)   **о́кна** (mianownik l. mn.).

1. Wymowa niektórych samogłosek zależy od pozycji akcentu, szczególnie samogłoski **о**. Jeżeli samogłoska **о** znajduje się przed akcentem, wymawiamy ją jak **a**, np.: **о́кно** (**акно**), natomiast, gdy znajduje się w pozycji po akcencie wymawiamy ją jak krótki dźwięk pośredni między **a** i **y**, np.: **э́то**.

2. Samogłoskę **о** wymawiamy jak **o** jedynie jeśli jest ona akcentowana, np.: **по́чта**. Wymawiamy ją jednak nieco inaczej niż w języku polskim: dłużej i mocniej, z większym zaokrągleniem ust.

Dla ułatwienia w samouczku akcent oznaczany będzie ukośną kreską nad samogłoską akcentowaną.

3. Spółgłoska **ч** należy do spółgłosek, które w języku rosyjskim wymawiamy zawsze miękko, np.: **по́чта**.

Jednak w niektórych wyrazach, jak na przykład **что**, spółgłoskę tę wymawiamy jako **sz (szto)**.

4. W języku rosyjskim zdania pytające wypowiadamy z intonacją wznoszącą na sylabie akcentowanej, np.:

Кто э́то?   А э́то кто?   Э́то А́нна?   Э́то по́чта?

Natomiast zdania oznajmujące wypowiadamy z intonacją opadającą (zob. ćw. 4), np.: **Э́то А́нна.   Э́то банк.**

04

4. Postuchaj, powtórz, przeczytaj:

о́кно (m. l. poj.) – *о́кна* (m. l. mn.); *по́чта*, *что*.

Кто э́то? А э́то кто? Э́то А́нна? Э́то по́чта? Э́то А́нна. Э́то банк.

5. Przeczytaj tekst pisany.

Кто́ э́то? Э́то А́нна. Э́то На́та. Э́то кот. Что́ э́то? Э́то по́чта. Э́то банк.

Klucz do ćwiczeń

2. a) Э́то А́нна. b) Э́то На́та. c) Э́то по́чта. d) Э́то банк. 3. Кто́ э́то? А э́то кто? 4. Кто́ э́то? А э́то кто? Э́то А́нна. Э́то по́чта. Э́то кот. Э́то банк.

2. Где он? Где она? Где они?

Litery rosyjskie drukowane: **Е, е** – ie (je)   **Ё, ё** – io (jo)   **Ю, ю** – iu (ju)
Я, я – ia (ja)   **И, и** – i   **Г, г** – g
Д, д – d   **М, м** – m   **Р, р** – r

Litery rosyjskie pisane: *Ее*   *Ёё*   *Юю*
Яя   *Ии*   *Гг*
Дд   *Мм*   *Рр*

 1. Postuchaj, powtórz, przeczytaj:

A: Где Кáтя?

B: Кáтя дóма.

A: А Ю́ра?

B: Ю́ра на по́чте.

A: А тётя и дядя?

B: Тётя и дядя на рабóте.

Słówka i zwroty

дóма – w domu

на рабóте – w pracy

тётя – ciocia

дядя – wujek

2. Odpowiedz na pytania:

Где Ю́ра?

Где Кáтя?

А где тётя и дядя?

 3. Uzupełnij dialog:

– .....

– .....

– *Кáтя дóма.*

Тётя и дядя на рабóте.

– .....

– *И Ю́ра дóма.*

4. Zapytaj, gdzie są te osoby.

Katia
Jura

ciocia i wujek
Anna i Nata

5. Powiedz po rosyjsku, gdzie są osoby wymienione w ćwiczeniu 4.

To trzeba wiedzieć

Litery rosyjskie **е, ё, ю, я**, nazywane również samogłoskami jotowanymi, mogą odpowiadać różnym głoskom, zależnie od pozycji, w której występują:

- po spółgłosce odpowiadają samogłoskom **е, о, u, а**, jednocześnie oznaczając miękkość spółgłoski, która je poprzedza, na przykład: (w transkrypcji: znak ' oznacza miękkość)

дядя – d'ad'a   **метр** – m'etro   **тетя** – t'ot'a   **бюро** – b'uro

- po samogłosce lub na początku wyrazu litery te odpowiadają połączeniom głosek **je, jo, ju, ja** i tak je wymawiamy, na przykład:

едет – jed'et   **Юра** – Jura   **мой** – maja   **робет** (ryje – czynność) – rojet

моё дерево (moje drzewo) – majo d'er'ewo

! Samogłoska **ё** jest zawsze akcentowana.

Klucz do ćwiczeń

2. Юра на почте. Катя дома. Тетя и дядя на работе. 3. Где Катя? Где Юра? Где тетя и дядя?
4. Где Катя? Где Юра? Где тетя и дядя? А где Анна и Ната? 5. Катя дома. Юра на почте.
Тетя и дядя на работе. А Анна и Ната дома.

3. Как тебя зовут? Как вас зовут?

Litery rosyjskie drukowane: **В, в – w**   **З, з – z**   **Й, й – j**   **С, с – s**
Ф, ф – f   **Ш, ш – sz**   **Х, х – ch**   **У, у – u**

Litery rosyjskie pisane: *В в*   *З з*   *Й й*   *С с*
Ф ф   *Ш ш*   *Х х*   *У у*

 1. Posłuchaj, powtórz, przeczytaj:

A: Девочка, как тебя зовут?

B: Меня зовут Катя.

A: А брата Ани как зовут?

B: Брата Ани зовут Дима.

A: А как зовут сестру Ани?

B: Сестру Ани зовут Нина.

A: Как вас зовут?

B: Меня? Меня зовут Андрей
Петрович.

A: А как зовут шефа дяди?

B: Его зовут Борис Андреевич.

Słówka i zwroty

Как тебя зовут? – Jak masz na imię?

Меня зовут... – Mam na imię...

Как вас зовут? – Jak pan (pani) ma na imię?

Как зовут шефа? – Jak szef ma na imię?

2. Odpowiedz на pytania:

Как тебя зовут?

Как зовут брата Ани?

Как зовут сестру Ани?

Как зовут шефа дяди?

3. Uzupełnij dialogi.

- Как ..... зовут?   – Как ..... зовут?
– Меня зовут Фёдя.   – ..... зовут Вадим Фёдорович.
– А как зовут сестру Ани?   – А ..... как зовут?
– ..... зовут Нина.   – ..... зовут Максим Антонович.

4. Przetłumacz na język rosyjski:

Mam na imię Piotr.

Ona ma na imię Renata, a on – Jacek.

A jak ty masz na imię?

Jak pan ma na imię?

Jak pani ma na imię?

To trzeba wiedzieć

1. W języku rosyjskim pytając o imię używamy konstrukcji językowejj

Как тебя (его, её, вас, их) зовут?

Odpowiada to polskiej konstrukcji

Jak ty (on, ona, wy, oni) masz (macie) na imię?

Na pytanie

Как тебя (его, её, вас, их) зовут?

Odpowiadamy następująco:

Меня зовут Виктор. Ja mam na imię Wiktor.

Тебя зовут Ирина. Ty masz na imię Irina.

Вас зовут Ирина. Pani ma na imię Irina.

Его (wym. „jewó”) зовут Сергей. On ma na imię Sergiej.

Её зовут Наташа. Ona ma na imię Natasza.

Zwracając się oficjalnie do innych osób lub mówiąc o osobach, z którymi nie jesteśmy po imieniu, używamy obok imienia tzw. imienia odojcowskiego (otcziestwa). Jest to forma grzecznościowa.

Imię odojcowskie tworzy się od imienia ojca, na przykład:

Борис Петрович (ozn. Borys syn Piotra)

Анна Викторовна (ozn. Anna córka Wiktora)

Pytamy więc:

Вас зовут Борис Викторович? Pan ma na imię Borys Wiktorowicz?

Их зовут Мария Ивановна и Юрий Петрович? Oni mają na imię Maria Iwanowna i Jurij Pietrowicz?

Oficjalną formą grzecznościową jest zwracanie się do osób w liczbie mnogiej. O imię pytamy: **Как вас зовут?** Odpowiada to polskiej formie – Jak pan (pani) ma na imię?

2. Rosyjską spółgłoskę **ш** wymawia się zawsze twardo. Pisane po niej samogłoski jotowane, czyli **е, ё, ю, я** oraz samogłoska **и** nie powodują jej zmiękczenia, np.: **шеф, Саша – Сáши, Мáша – Мáши.**

5. Postuchaj, powtórz, przeczytaj:

шеф, Сáша – Сáше – Сáши, Мáша – Мáше – Мáши.

Натáша – Натáше – Натáши, наш – нáше – нáши.

6. Przeczytaj tekst pisany.

Как тебя зовут? Меня зовут Катя. Как зовут брата Ани? Его зовут Дима. Как зовут сестру Ани? Её зовут Нина. Как вас зовут? Меня зовут Андрей Петрович.

Klucz do ćwiczeń

2. Меня зовут... . Брата Ани зовут Дима. Сестру Ани зовут Нина. Шефа дяди зовут Борис Андреевич. **3.** Как тебя зовут? Её (Сестру Ани) зовут Нина. Как вас зовут? Меня зовут Валдим Фёдорович. А его как зовут? Его зовут Максим Антонович. **4.** Меня зовут Пётр. Её зовут Рената, а его – Пёк. А как тебя зовут? Как вас зовут? Как вас зовут?

4. Где ты живёшь? Где вы живёте?

Litery rosyjskie drukowane: Л, л – ł Ж, ж – ż Ъ – (znak miękki)
Ы – y Ц, ц – c

Litery rosyjskie pisane: Л л Ж ж Ъ
ы ц, ц ъ

 1. Postuchaj, powtórz, przeczytaj:

A: Та́ня, где ты живёшь?

B: Я живу́ в Москвѣ на Арба́те, а ты?

A: Я живу́ в Гда́ньске на у́лице Садо́вой.

A: Пётр Алекса́ндрович, где вы живёте?

B: Я живу́ в Санкт-Петербу́рге, на у́лице Ге́рцена.

A: А вы – Серге́й Миха́йлович и Анна Петро́вна?

B: Мы то́же живѐм в Санкт-Петербу́рге, на Не́вском проспѣкте.

A: Пётр Алекса́ндрович, где живѣт семья́ Ю́ры?

B: Его́ семья́ живѣт в дере́вне под Москво́й.

Słówka i zwroty

Где ты живёшь? – Gdzie mieszkasz?
на у́лице Ге́рцена – przy ulicy Hercena

я живу́ в... – mieszkam w...

то́же – również

на у́лице... – przy ulicy...

на Не́вском проспѣкте

Где вы живёте? – Gdzie pan mieszka?

– przy Prospekcje Newskim

Я живу́ в Санкт-Петербу́рге.

семья́ – rodzina

– Ja mieszkam

дере́вня – wieś

w Sankt-Petersburgu.

живѣт в дере́вне – mieszka na wsi

под Москво́й – pod Moskwą

To warto wiedzieć

? **Арба́т** – jedna z najstarszych ulic w centrum Moskwy, w latach 90-tych XX wieku przekształcona w deptak; popularne miejsce spotkań i spacerów.

Не́вский проспéкт – główna, reprezentacyjna ulica Sankt-Petersburga. Jej długość – 4 kilometry.

Zapamiętaj

Formy osobowe czasownika **жить** (mieszkają):

я	жив- у́	мы	жив- ём
ты	жив- ёшь	вы	жив- ёте
он			
она́	жив- ёт	они́	жив- у́т
оно́			

2. Powiedz po rosyjsku, gdzie mieszka (gdzie mieszkają):

Tania,

Marta,

Paweł Aleksandrowicz,

Sergiej Michajłowicz i Anna Pietrowna,
rodzina Jury.

3. Powiedz po rosyjsku, gdzie mieszkasz.

4. Zapytaj o miejsce zamieszkania:

– Adama

– Anię i Olę.

5. Uzupełnij dialogi:

– Пётр, ты ..... в По́знани? – Вы ..... на улице Садо́вой?

– Да, я ..... в По́знани. – Нет, мы ..... на Ми́лой.

А ты где ..... ? – А кто ..... на Садо́вой?

– Я ..... в Гда́ньске. – Там ..... Ада́м и Ире́на.

6. Powiedz to po rosyjsku.

Mieszkam w Warszawie. Brat mieszka w Poznaniu, a siostra w Gdańsku. Ciocia i wujek mieszkają w Krakowie. Rodzina Ani mieszka na wsi. Katia i Jura mieszkają w Moskwie, a Borys mieszka w Sankt-Petersburgu.

To trzeba wiedzieć

Rosyjską spółgłoskę **л** (l) wymawia się dotykając końcem języka do górnych zębów, na przykład: **ло́дка** (łódka), **ла́мпа** (lampa).

Litera **л** służy zarówno do oznaczania spółgłoski **l**, jak i spółgłoski **l**. Wymawia się ją jak **l** wówczas, gdy występuje po niej znak miękki **ь**, **и** lub **е**, **ё**, **ю**, **я**,
na przykład:

у́лица – ulica	Оле́г – Al'ek	ле́н (len) – l'on
Люба – L'uba	Ко́ля – Kol'a	

Rosyjskie spółgłoski **ж** i **ц**, podobnie jak **ш**, wymawia się zawsze twardo, np.:

живу́ – żywu	жить – żyt'	на улице Герцена – na ulice G'ercena
це́на – cena	цирк – cyrk	ци́фра - cyfra

ь znak miękki jest literą, która nie oznacza głoski. Pełni on kilka różnych funkcji:

- oznacza miękkość poprzedzającej go spółgłoski, np.: **Гда́ньск, ко́нь**, a także w zakończeniach bezokolicznika większości czasowników, np.: **жи́ть, спа́ть**;
- występuje zawsze w końcówce 2 os. l. poj. czasowników w czasie teraźniejszym, np.: **ты живё́шь, ты спи́шь**;
- gdy występuje po spółgłosce, a przed samogłoskami jotowanymi **е**, **ё**, **ю**, **я** pełni wówczas funkcję rozdzielającą, tj. oddziela w wymowie spółgłoskę od następującej po niej samogłoski jotowanej, np.: **се́мья** – s'emja **здо́ровье** (zdrowie) – zdarowje.
Samogłoski jotowane wymawiamy wówczas jako je, ja, ju, jo, czyli tak samo jak na początku wyrazu lub po samogłosce.